

FINACIJSKE OBAVIJESTI

1. MOGUĆNOSTI ISPLATE U GOTOVU NOVCU

Temeljem Zakona o platnom prometu u zemlji (Nar. nov., br. 117/01.), donesena je Odluka o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem (Nar. nov., br. 36/02.). Gotovinska isplata po jednom računu i dalje može biti **5.000,00 kn**, no Odlukom nije utvrđena svota blagajničkog maksimuma što znači da nije ograničena.

Opširnije o tome pročitajte u časopisu RRiF, br. 3/06., str. 86.

Koje se isplate mogu obaviti u gotovu novcu određeno je čl. 90. Pravilnika o porezu na dohodak.

Tako se primjerice u gotovini bez ograničenja može isplatiti naknada za prodane osobne stvari te za nabavu poljoprivrednih i šumarskih proizvoda od građana. Pritom treba voditi računa da građanin mora biti obvezno upisan u Upisnik seljačkih gospodarstava ili obiteljskih gospodarstava sukladno čl. 40.b Zakona o poljoprivredi (Nar. nov., br. 66/01. i 83/02.). Za te se potrebe može primijeniti dokument OTKUPNI BLOK, a primjer obrasca dan je u časopisu RRiF, br. 3/06., str. 90.

Na žiro-račun treba isplaćivati sve honorare i ne može se prebijati s obvezama prije isplate. Navedeno proizlazi iz mišljenja Ministarstva financija MF kl.: 410-01/04-01/898 od 7. svibnja 2004. koje smo objavili u cijelosti u časopisu PiP, br. 10/04., str. 90.

Napomena: U kaznenim odredbama Zakona o porezu na dohodak (čl. 67. st. 1. t. 4.) je navedeno da će se za prekršaj kazniti novčanom kaznom od 500,00 do 50.000,00 kn "pravne i fizičke osobe koje isplate građanima ne obavljaju preko žiro-računa kod ovlaštene organizacije za platni promet".

Dakle, misli se na dohotke građana, ali ne i ostalih fizičkih osoba - obrtnika i slobodnih zanimanja. Opširnije o tome može se pročitati u časopisu RRiF, br. 9/06., str. 97.

2. SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA I FINACIRANJA TERORIZMA

Od 1. siječnja 2009. primjenjuje se Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 87/08., dalje: Zakon).

Zakonom su definirani obveznici njegove primjene. Njihov krug je mnogo širi no što je bio u Zakonu o sprječavanju pranja novca (Nar. nov., br. 69/97. do 142/03.) koji je prestao važiti 31. prosinca 2008.

U krugu obveznika primjene Zakona nalaze se, uz ostale obveznike primjene Zakona, i **pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove** u okviru sljedećih profesionalnih djelatnosti: odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik; revizorsko društvo i samostalni revizor; fizičke i pravne osobe koje obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreznog savjetovanja.

Obveznici primjene Zakona provode mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca te financiranja terorizma određene Zakonom. Mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma svrstane su u deset grupa. O obveznicima i mjerama pisano je u časopisu RRiF, br. 11/08., str. 93-106.

Zakon uvodi i ograničenje **gotovinske naplate** koja se odnosi na sve pravne i fizičke osobe koje,

obavljajući registriranu djelatnost, u nekim transakcijama primaju gotov novac. Prema tom ograničenju u poslovanju gotovim novcem, **ne smiju se u Republici Hrvatskoj obavljati naplate u gotovini u iznosu koji prelazi 105.000,00 kn odnosno u poslovima s nerezidentima u vrijednosti koja prelazi 15.000,00 EUR prilikom: prodaje robe i pružanja usluga; prodaje nekretnina; primanja zajmova; prodaje prenosivih vrijednosnih papira ili udjela.**

Ograničenje primanja gotovinskih plaćanja vrijedi i u slučaju ako se plaćanje kod navedenih transakcija obavlja u više međusobno povezanih gotovinskih transakcija koje ukupno prelaze iznos 105.000,00 kn odnosno koje prelaze vrijednost od 15.000,00 EUR.

Naplate koje prelaze navedene svote moraju se provesti bezgotovinski preko računa u kreditnoj instituciji.

3. PREGLED VEZNIH OZNAKA PRI POPUNJAVANJU NALOGA ZA PLAĆANJE

Vezne oznake su sastavni dio Pravilnika o obliku, sadržaju i uporabi obrazaca platnog prometa (Nar. nov., br. 81/96. do 12/02.).

PREGLED VEZNIH OZNAKA I OBJAŠNJENJA ZA UPISIVANJE BROJEVA VEZNIH OZNAKA U OBRASCE PLATNOG PROMETA

Broj vezn. oznake	Naziv vezne oznake	Tekst u izvratku sudionika (36 znakova)
01	plaćanje na osnovi fakture	plaćanje na osnovi fakture
02	prijenos avansa	prijenos avansa
03	naplata čeka	naplata čeka
04	plaćanje obveze pokriveno jamstvom	plaćanje obveze pokriveno jamstvom
05	naplata mjenice	naplata mjenice
06	uplata utrška	uplata utrška
07	prijenos novčanih sredstava s temelja financijskih ulaganja	plaćanje s temelja financijskih ulaganja
08	plaćanje poreza, prireza, doprinosa i drugih pristojbi	plaćanje zakonskih obveza
09	plaćanje na osnovi osiguranja	plaćanje na osnovi osiguranja
10	prijenosi iz sredstava državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne uprave i samouprave i fondova	plaćanje za račun proračuna i fondova
12	plaćanje obustavljenih obveza pri isplati plaća	plaćanje obveza pri isplati plaća
14	naplata dospjele obveze iz sredstava jamca	naplata dospjele obveze iz sredstava jamca
15	naplata dospjele mjenice iz sredstava avalista	naplata mjenice iz sredstava avalista
16	uplata građana i plaćanje za građanina	uplata građana i plaćanje za građanina
17	MBCARD – plaćanje izvršene kupovine	MBCARD – plaćanje izvršene kupovine
18	MBCARD – naplata korištenja kartice	MBCARD – naplata korištenja
20	kamate	kamate
25	plaćanje indosmanom	plaćanje indosmanom
29	storno odobrenje	tekst iz svrhe doznake
30	plaćanje na teret nerezidentskog računa	plaćanje na teret nerezidentskog računa
31	plaćanje u korist nerezidentskog računa	plaćanje u korist nerezidentskog računa
33	tekstualni opis svrhe doznake	tekst iz svrhe doznake
35	obračun blagajne	obračun blagajne
50	plaćanje s osnove kredita	plaćanje s osnove kredita
51	plaćanje dionica ili udjela	plaćanje dionica ili udjela
52	nalozi za plaćanje temeljem kupnje vrijednosnih papira	kupnja vrijednosnih papira
60	prijava uplata	prijava uplata
64	EFTPOS prijava isplata	EFTPOS prijava isplata
65	prijava isplata	prijava isplata
66	storno naloga (odobrenja i zaduženja)	storno naloga (odobrenja i zaduženja)
67	ostali interni nalozi	tekst iz svrhe doznake ...
68	nalozi za plaćanje između sudionika koji je ispostavila FINA temeljem ugovornih ovlasti	tekst iz svrhe doznake ...
70	naplata na temelju izvršnih rješenja i odluka	naplata na temelju izvršnih rješenja i odluka
71	naplata po sudskim rješenjima i ostalim nalogima prisilne naplate – nalog ispostav. FINA	prisilna naplata po sudskim i drugim rješenjima

U nastavku se daje pregled i izračun stopa zateznih i ugovornih kamata temeljem eskontne stope HNB-a od 9% godišnje.

Tablica 1. – Najviša dopuštena stopa zakonske i ugovorene zatezne kamate

Ugovorni odnosi između:	Najviša dopuštena stopa zakonske zatezne kamate	Zakonska zatezna kamatna stopa	Najviša dopuštena ugovorena kamatna stopa
Trgovaca	Eskontna stopa HNB + 8%	9+8 = 17%	21%
Trgovca i osobe javnog prava	Eskontna stopa HNB + 8%	9+8 = 17%	21%
Svi ostali odnosi	Eskontna stopa HNB + 5%	9+5 = 14%	14%

Tablica 2. – Najviše dopuštena stopa ugovorne kamate – kada je kamatna stopa određena ugovorom

Ugovorni odnosi između:	Najviša dopuštena stopa ugovorne kamate	Najviše dopuštena ugovorena kamatna stopa
osoba koje nisu trgovci	do visine zakonske zatezne kamatne stope	14%
osoba od kojih barem jedna nije trgovac	do visine zakonske zatezne kamatne stope	14%
trgovaca	do visine zakonske zatezne kamatne stope uvećane za 1/2 zatezne kamatne stope	14 + 7 = 21%
trgovca i osobe javnog prava	do visine zakonske zatezne kamatne stope uvećane za 1/2 zatezne kamatne stope	14 + 7 = 21%

Tablica 3. – Najviša dopuštena stopa ugovorne kamate – kada kamatna stopa nije određena ugovorom

Ugovorni odnosi između:	Najviša dopuštena stopa ugovorne kamate	Najviše dopuštena ugovorena kamatna stopa
osoba koje nisu trgovci	do visine 1/4 zakonske zatezne kamatne stope	3,50%
osoba od kojih barem jedna nije trgovac	do visine 1/4 zakonske zatezne kamatne stope	3,50%
trgovaca	do visine 1/2 zakonske zatezne kamatne stope	7%
trgovca i osobe javnog prava	do visine 1/2 zakonske zatezne kamatne stope	7%

PREGLED STOPA ZATEZNIH KAMATA PO UGOVORIMA U PRIVREDI ZA RAZDOBLJE od 1982. do 1990.

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list
Do 16. 04. 1982. god.	25% godišnje	19/83.
od 17. 04. 1982. god. do 29. 07. 1983. g.	25% godišnje	19/83.
od 30. 07. 1983. god. do 05. 10. 1984. g.	35% godišnje	40/83.
od 06. 10. 1984. god. do 29. 03. 1985. g.	62% godišnje	53/84.
od 30. 03. 1985. god. do 30. 06. 1985. g.	71% godišnje	15/85.
od 01. 07. 1985. god. do 22. 11. 1985. g.	84% godišnje	32/85.
od 23. 11. 1985. god. do 21. 03. 1986. g.	73% godišnje	62/85.
od 22. 03. 1986. god. do 25. 04. 1986. g.	80% godišnje	14/86.

PREGLED STOPA ZATEZNIH KAMATA PO UGOVORIMA U PRIVREDI ZA RAZDOBLJE od 1982. do 1990.

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list	
od 26. 04. 1986. god. do 25. 07. 1986. g.	86% godišnje	23/86.	
od 26. 07. 1986. god. do 16. 04. 1987. g.	66% godišnje	42/86.	
od 17. 04. 1987. god. do 30. 06. 1987. g.	113,4% godišnje	23/87.	
od 01. 07. 1987. god. do 30. 09. 1987. g.	128,8% godišnje	42/87.	
od 01. 10. 1987. god. do 31. 12. 1987. g.	183,4% godišnje	63/87.	
od 01. 01. 1988. god. do 31. 01. 1988. g.	151,2% godišnje		
od 01. 02. 1988. god. do 29. 02. 1988. g.	67,2% godišnje	10/88.	
od 01. 03. 1988. god. do 04. 03. 1988. g.	141,4% godišnje	16/88.	
od 05. 03. 1988. god. do 31. 03. 1988. g.	151,5% godišnje	16/88.	
od 01. 04. 1988. god. do 30. 04. 1988. g.	169,5% godišnje	21/88.	
od 01. 05. 1988. god. do 27. 05. 1988. g.	175,5% godišnje	28/88.	
od 28. 05. 1988. god. do 31. 05. 1988. g.	181,5% godišnje		
od 01. 06. 1988. god. do 30. 06. 1988. g.	99% godišnje		
od 01. 07. 1988. god. do 31. 07. 1988. g.	356% godišnje	41/88.	
od 01. 08. 1988. god. do 31. 08. 1988. g.	432% godišnje	44/88.	
od 01. 09. 1988. god. do 30. 09. 1988. g.	712,5% godišnje	54/88.	
od 01. 10. 1988. god. do 31. 10. 1988. g.	564% godišnje	59/88.	
od 01. 11. 1988. god. do 30. 11. 1988. g.	29,25% mjesečno	66/88.	
od 01. 12. 1988. god. do 08. 12. 1988. g.	20,7% mjesečno		
od 09. 12. 1988. god. do 31. 12. 1988. g.	13,3% mjesečno + 8% godišnje	minimalno	
od 01. 01. 1989. god. do 31. 01. 1989. g.	13,4% mjesečno + 8% godišnje	minimalno	
od 01. 02. 1989. god. do 28. 02. 1989. g.	15,2% mjesečno + 8% godišnje	minimalno	
od 01. 03. 1989. god. do 03. 03. 1989. g.	21,7% mjesečno + 8% godišnje	minimalno	
od 01. 04. 1989. god. do 30. 04. 1989. g.			
	– za privredu	28,3% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 04. 03. 1989. god. do 31. 03. 1989. g.			
	– za privredu	16,7% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 01. 05. 1989. god. do 31. 05. 1989. g.			
	– za privredu	25% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 01. 06. 1989. god. do 23. 06. 1989. g.			
	– za privredu	30,4% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 24. 06. 1989. god. do 30. 06. 1989. g.			
		29,8% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 01. 07. 1989. god. do 31. 07. 1989. g.			
		31,3% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 01. 08. 1989. god. do 31. 08. 1989. g.			
		28,3% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 01. 09. 1989. god. do 30. 09. 1989. g.			
		48,0 mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 07. 10. 1989. god. do 31. 10. 1989. g.			
		34,08% mjesečno	37/89.
od 01. 11. 1989. god. do 10. 11. 1989. g.			
		34,08% mjesečno	37/89.
od 11. 11. 1989. god. do 30. 11. 1989. g.			
		57,6% mjesečno	70/89.
od 01. 12. 1989. god. do 31. 12. 1989. g.			
		53,4% mjesečno	

Napomena: Zatezne kamate po ponudenoj metodi tablica mogu se primijeniti samo za privredu do 6. 10. 1989. Poslije 6. 10. 1989. tablice jednako vrijede za privredu i izvanprivredu.

PREGLED ZATEZNIH KAMATA I ESKONTNIH STOPA OD 1990. DO 2007. GODINE

ZATEZNE KAMATE (ZAKONSKE) ZA RAZDOBLJE		ZATEZNE KAMATE ZA POREZ NA PROMET, CARINE I DRUGE PRISTOJBE ZA RAZDOBLJE				ESKONTNA STOPA ZA RAZDOBLJE	
(1)		(2)				(3)	
01.01.1990. – 30.06.1990.	28,08 % godišnje	01.01.1990. – 31.01.1991.	0,1% dnevno			01.01.1990. – 30.06.1990.	23,40% godišnje
01.07.1990. – 12.10.1990.	16,80% godišnje	01.02.1991. – 23.07.1991.	0,5% dnevno			01.07.1990. – 12.10.1990.	14% godišnje
13.10.1990. – 09.11.1990.	30% godišnje	24.07.1991. – 15.11.1991.	0,1% dnevno			13.10.1990. – 09.11.1990.	25% godišnje
10.11.1990. – 31.03.1991.	36% godišnje	16.11.1991. – 25.06.1992.	0,5% dnevno			10.11.1990. – 31.03.1991.	30% godišnje
01.04.1991. – 31.12.1991.	48% godišnje	26.06.1992. – 30.06.1992.	27,95% mjesečno			01.04.1991. – 31.12.1991.	40% godišnje
01.01.1992. – 30.04.1992.	14,88% mjesečno	01.07.1992. – 31.07.1992.	24,05% mjesečno			01.01.1992. – 30.04.1992.	12,4% mjesečno
01.05.1992. – 31.05.1992.	18% mjesečno	01.08.1992. – 31.08.1992.	27,82% mjesečno			01.05.1992. – 31.05.1992.	15% mjesečno
01.06.1992. – 30.06.1992.	25,80% mjesečno	01.09.1992. – 30.09.1992.	26,39% mjesečno			01.06.1992. – 30.06.1992.	21,5% mjesečno
01.07.1992. – 31.07.1992.	22,20% mjesečno	01.10.1992. – 31.10.1992.	31,85% mjesečno			01.07.1992. – 31.07.1992.	18,5% mjesečno
01.08.1992. – 31.08.1992.	25,68% mjesečno	01.11.1992. – 31.12.1992.	36,79% mjesečno			01.08.1992. – 31.08.1992.	21,4% mjesečno
01.09.1992. – 30.09.1992.	24,36% mjesečno	01.01.1993. – 28.02.1993.	28,6% mjesečno			01.09.1992. – 30.09.1992.	20,3% mjesečno
01.10.1992. – 31.10.1992.	29,40% mjesečno	01.03.1993. – 31.08.1993.	32,5% mjesečno			01.10.1992. – 31.10.1992.	24,5% mjesečno
01.11.1992. – 31.12.1992.	33,96% mjesečno	01.09.1993. – 30.09.1993.	37,05% mjesečno			01.11.1992. – 31.12.1992.	28,3% mjesečno
01.01.1993. – 28.02.1993.	26,4% mjesečno	01.10.1993. – 07.10.1993.	27,3% mjesečno			01.01.1993. – 28.02.1993.	22% mjesečno
01.03.1993. – 31.08.1993.	30% mjesečno	08.10.1993. – 30.11.1993.	3,9% mjesečno			01.03.1993. – 31.08.1993.	25% mjesečno
01.09.1993. – 30.09.1993.	34,2% mjesečno	01.12.1993. – 31.12.1993.	10,5% mjesečno			01.09.1993. – 30.09.1993.	28,5% mjesečno
01.10.1993. – 07.10.1993.	25,2% mjesečno	01.01.1994. – 31.01.1994.	178,84% godišnje			01.10.1993. – 07.10.1993.	21% mjesečno
08.10.1993. – 21.10.1993.	3,6% mjesečno	01.02.1994. – 28.02.1994.	211,22% godišnje			08.10.1993. – 30.11.1993.	3% mjesečno
22.10.1993. – 30.11.1993.	9% mjesečno	01.03.1994. – 10.03.1994.	46,40% godišnje			01.12.1993. – 31.12.1993.	2,5% mjesečno
01.12.1993. – 31.12.1993.	8,5% mjesečno	11.03.1994. – 31.03.1994.	46,12% godišnje			01.01.1994. – 31.01.1994.	13,75% godišnje
01.01.1994. – 31.01.1994.	124,26% godišnje	01.04.1994. – 30.06.1994.	36% godišnje			01.02.1994. – 28.02.1994.	15,33% godišnje
01.02.1994. – 03.02.1994.	144,53% godišnje	01.07.1994. – 31.12.1994.	30% godišnje			01.03.1994. – 03.05.1994.	11% godišnje
04.02.1994. – 28.02.1994.	56,59% godišnje					04.05.1994. – 30.06.1994.	9,5% godišnje
01.03.1994. – 10.03.1994.	47,98% godišnje					01.07.1994. – 31.07.1994.	8,5% godišnje
11.03.1994. – 31.03.1994.	47,18% godišnje	01.01.1995. – 28.03.1995.	30% godišnje			01.08.1996. – 11.03.1997.	6,5% godišnje
01.04.1994. – 30.06.1994.	30% godišnje	29.03.1995. – 07.05.1996.	24% godišnje	01.01.1995. – 07.05.1996.	30% godišnje	12.03.1997. – 23.03.1999.	5,9% godišnje
01.07.1994. – 07.05.1996.	22% godišnje	08.05.1996. – 30.06.2002.	18% godišnje	08.05.1996. – 30.06.2002.	18% godišnje	24.03.1999. – 10.04.2000.	7,9% godišnje
08.05.1996. – 10.09.1996.	24% godišnje	01.07.2002. – 31.12.2007.	15% godišnje	01.07.2002. – 31.12.2007.	15% godišnje	11.04.2000. – 22.10.2002.	5,9% godišnje
11.09.1996. – 30.06.2002.	18% godišnje					23.10.2002. – 31.12.2007.	4,5% godišnje
01.07.2002. – 31.12.2007.	15% godišnje						
				Kamata na povrat poreza, carina, doprinosa i dr.			
				11.09.1996. – 30.06.2002.	6,5% godišnje		
				01.07.2002. – 31.12.2007.	7,5% godišnje		

PREGLED ESKONTNIH STOPA I
ZATEZNIH KAMATA U 2008 I 2009.

Tek. br.	MJESEC/ GODINA	ESKONTNA STOPA HNB U %		ZATEZNA KAMATA	
		god.	god.	Između poduzetnika, državnih tijela i dr.	Između poduzetnika i građana
2008.		-	9,0	17,0	14,0
2009.					
1.	Siječanj	0,7346052	9,0	17,0	14,0
2.	Veljača	0,6632792	9,0	17,0	14,0
3.	Ožujak	0,7346052	9,0	17,0	14,0
4.	Travanj	0,7108243	9,0	17,0	14,0
5.	Svibanj	0,7346052	9,0	17,0	14,0
6.	Lipanj	0,7108243	9,0	17,0	14,0
7.	Srpanj	0,7346052	9,0	17,0	14,0
8.	Kolovoz	0,7346052	9,0	17,0	14,0
9.	Rujan	0,7108243	9,0	17,0	14,0
10.	Listopad	0,7346052	9,0	17,0	14,0
11.	Studen	0,7108243	9,0	17,0	14,0
12.	Prosinac	0,7346052	9,0	17,0	14,0

5. STOPA DISKONTNE (ESKONTNE) STOPE
HRVATSKE NARODNE BANKE

Temeljem Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (Nar. nov., br. 36/01. i 135/06.), donesena je Odluka o diskontnoj (eskontnoj) stopi Hrvatske narodne banke (Nar. nov., br. 132/07.). Diskontna (eskontna) stopa HNB-a je 9% godišnje. Danom stupanja na snagu nove Odluke, prestaje važiti Odluka o eskontnoj stopi Hrvatske narodne banke (Nar. nov., br. 120/02..).

Odluka je stupila na snagu 31. prosinca 2007.

Zajmovi, kamate i
porezi u 2009.

Kamatne stope se slobodno ugovaraju, ali do visine najviše stope ugovorenih kamata koje proizlaze iz čl. 26. ZOO-a vodeći računa o tome jesu li ugovaratelji trgovci ili građani (vidjeti pregled stopa na prethodnim stranicama izračunane prema visini eskontne stope od 9% godišnje na dan 1. siječnja 2009.). Kad je u pitanju zajmovni odnos poduzetnik ⇔ fizička osoba, treba imati na umu minimum kojeg određuju porezni propisi.